

Predmet: Čuška/Qyshk (Toplica Miladinović i dr.)
Broj predmeta : K.Po2 48/2010

Glavni pretres: 29.03.2011.

Izveštaj: Nataša Kandić, Mustafa Radoniqi i Slavica Jovanović, punomoćnici oštećenih

Ispitivanje svedoka-oštećenog Mustafe Husvukaj

Tokom maja 1999. godine, sa porodicom je živeo u selu Čuška/Qushk. Kada su 14.05.1999. srpski vojnici i policajci ušli u selo, prolazio je ulicom i sakrio se u žbunju kopriwa. Bio je 5-6 metara udaljen od vojnika. Vojnici su bili maskirani, tako da nije mogao da im vidi lica. Vojnici su se razdvojili u dve grupe. Nakon ubistava muškaraca i odlaska vojnika, prvi je došao do mesta gde su bili ubijeni muškarci i učestvovao je u sahrani njihovih posmrtnih ostataka. Prvo je ušao u kuću iz koje je izašao svedok-oštećeni Hazir Berisha. Tela ubijenih bila su spaljena, tako da nije mogao da prepozna bilo kog od ubijenih.

Pitanja zamenika tužioca

Srpski vojnici su prilikom ulaska u selo bili raspoređeni jedan do drugog i ulazeći palili kuće na koje su nailazili. Isterivanje meštana iz kuća i okupljanje meštana kod škole, trajalo je oko sat vremena. Sve vreme vojnici su iz različitog oružja pucali u vazduh. Za to vreme, on je bio sakriven u nedovršenoj kući Sadika Mehmetija, u delu sela zvanom *Hasan Beqa*.

Svedoku-oštećenom Haziru Berishi pomogao je da se udalji od kuće u kojoj je bio ranjen.

Srpski vojnici su albanske kuće palili tromblonskim minama, a sve vreme su pucali iz različitog oružja. Video je kada su srpski vojnici izdvojili tri grupe muškaraca i jednu odveli u pravcu kuće Adema Rexhe, a ostale su povelu u drugim pravcima. Vojnici su bili naoružani automatskim puškama, sa redenicima municije preko ramena. Među vojnicima video je optuženog Slavišu Kastratovića, koga je poznavao od ranije i koji je bio naoružan *kalašnjikovim*, kojeg je držao uperenog prema meštanima. Tog optuženog, koji je bio je obučen u maskirnu vojnu uniformu, video je u grupi od četiri-pet vojnika i nakon streljanja muškaraca.

Pitanja branilaca optuženih

Vojnici su vozili džip na kojem je bio ugrađen mitraljez. Na dan napada, u selu nije bilo pripadnika OVK. Sredinom aprila 1999. godine, srpska vojska i policija dolazila je u selo Čuška/Qushk i zahtevala da meštani predaju oružje. Dvojica meštana predala su jedan pištolj i jednu lovačku pušku, koje su posedovali uz dozvolu. Optuženog Srećka Popovića video je 14.05.1999. godine u selu, kao i mesec dana pre toga. Mehmet Shala, Rasim Morina i Ibrahim Gashi ubijeni su u delu sela koji je nazivan *Vrh sela*, odnosno na ulazu u selo.

Svedok-oštećeni je sačinio skicu sela Čuška/Qushk na kojoj je označio kuću Sadika Gashija, mesto na kome se on nalazio, pravac iz koga su džipom naišli pripadnici srpskih oružanih snaga, kuću Azema Rexhe, kuću iz koje je iskočio svedok Hazir Berisha i pravac u kome ga je svedok-oštećeni odveo.

Ispitivanje svedoka-oštećenog Hazira Berishe

Dana 14.05.1999. godine, oko 07:15 časova ujutru, čuo je pucnjavu i video srpske vojnike i policajce kako ulaze u selo. Na insistiranje majke, otišao je u pravcu naselja *Hasan Beqa*. U

centru sela sreo je više meštana. Abdulah Gashi rekao mu je: *Hajde beži, jer su mog oca već ubili*. Nakon što je u naselju *Hasan Beqa*, u uličici u blizini groblja, proveo oko sat vremena, video je da skoro sve kuće u blizini gore. Ubrzo su na to mesto došli srpski vojnici, koji su naredili da se muškarci razdvoje od žena i dece. Pucali su iznad glava meštana, vređali ih i psovali. Naredili su im da izvade sve što imaju u džepovima. Jedan od vojnika je jednom detetu stavio nož pod grlo i rekao da će ga zaklati, ukoliko svi ne predaju sav novac koji imaju. Novac i dragocenosti koje su meštani bacili ispred sebe, po naređenju vojnika, pokupili su sinovi Sefeda i Osmana Lushija. Iz grupe muškaraca, vojnici su izdvojili 12-13 osoba, među kojima i njega, i naredili im da idu u pravcu kuće Ajeta Gashija. Žene i decu vojnici su odveli u dvorište kuće Sali i Hakije Gashija. Drugu grupu muškaraca vojnici su odveli prema kući Adema Gashija, a kada su se vratili, vojniku sa kraćom bradom, rekli su da su *završili posao*. U toj grupi muškaraca bili su Ibra Kelmendi, Skender Kelmendi, Uk Lushaj, Bin Gashi, Jashar Gashi, Ismet Dina, Dem Kelmendi. Kasnije je saznao da su tu grupu muškaraca vojnici streljali, a da je streljanje preživio Isa Gashi. Nakon kraćeg dogovora, vojnici su ih razdvojili u dve grupe. Naređenje za razdvajanje izdao je vojnik, za koga je kasnije saznao da se zove Srećko Popović. Grupu u kojoj je bio svedok, povela su petorica vojnika, od kojih je jedan imao puškomitraljez, a ostali automatske puške. Naterali su ih da uđu u kuću Saita Gashija i da stanu u ugao jedne od soba. Nakon što su tako uradili, vojnici su počeli da pucaju po njima. On isprva nije bio pogođen. Vojnici su zapalili cebe i ponovo pucali po telima streljanih meštana. Tada je pogođen u obe noge. Jedan od vojnika pucao je u tela streljanih meštana, čiji su se uzdasi čuli. Neko od vojnika je u prostoriju ubacio bombu iz koje je počeo da izlazi gusti crni dim, nakon čega je sve počelo da gori, pa i njegova garderoba. Uz veliki napor i bol ustao je, odvuкао se do izlaza i otišao do druge sobe. Odatle je, nakon što je video da u blizini nema nikoga, iskočio kroz prozor. Pao je u rastinje koprive, gde je proveo 4-5 sati, nakon čega ga je primetila komšinica koja mu je pomogla da izađe. Ubrzo je došao i svedok-oštećeni Mustafa Husvukaj i pomogao mu da dođe do kuće.

Pitanja zamenika tužioca

Vojnici i policajci koji su vršili razdvajanje muškaraca od žena nosili su automatsko oružje i pucali su u vazduh. Naredbu da predaju novac i da isti pakupe dvojica dečaka, izdao je vojnik sa kraćom bradom. Neki meštanin je iz džepa izvadio paklu cigareta u kojoj je neki vojnik pronašao novčanicu od 500 DM. Vojnik je uzeo novčanicu, a njih ponudio cigaretama. Osim novca vojnici su im oduzeli i sva lična dokumenta. Njegov auto su srpski vojnici oduzeli mesec dana pre toga.

Pitanja branilaca optuženih

U sobu u kojoj su streljani muškarci, on je ušao među poslednjima i seo na ivicu kauča. Od momenta odvajanja njegove grupe do streljanja, prošlo je oko desetak minuta. Abdulah Lushi, Skender Lushi, Xhafer Lushi, a možda još neko iz njegove grupe, nisu bili meštani sela Čuška/Qyshk. Optuženog Srećka Popovića nije poznao pre 14.05.1999. godine, ali ga je prepoznao kao vojnika koji je izdavao naređenja, sa fotografija koje je kasnije video. Nakon rata, godinu dana se lečio u gradskoj bolnici u Peći/Pejë, ali mu se zdravstveno stanje popravilo tek nakon operacije u Italiji 2001. godine.

Pitanja optuženih

Tog dana je u selu bilo oko 60-70 pripadnika srpske vojske i policije. Kuća Saita Gashija nalazi se oko 200-300 metara od seoske osnovne škole. Dvojica meštana streljana su u štali, koju su

vojnici zapalili, nakon čega se u štali desila eksplozija. Posmrtni ostaci svih ubijenih sahranjeni su na mestu gde se sada nalazi spomenik.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Meštani susednih sela koji su se tog dana zatekli u selu Ćuška/Qyshk, prinudno su napustili svoja sela zbog dejstva srpskih oružanih snaga. Na pitanje punomoćnice oštećenih Nataše Kandić, kaže da je do početka rata na Kosovu radio u Fabrici obuće, ali da tokom bombardovanja nije odlazio na posao, jer su to zabranile srpske vlasti. Nakon ranjavanja, sve do odlaska srpskih oružanih snaga sa Kosova, iz straha od odmazde srpskih vlasti, nije smeo da poseti lekara.

Svedok je nacrtao skicu sela Ćuška/Qyshk, na kojoj je označio mesto gde se nalazi groblje, deo sela *Hasan Beqa* i kuću Saita Gashija u kojoj su vojnici streljali grupu meštana.

Ispitivanje svedoka-oštećenog Rexh Kelmedni

Dana 14.05.1999. godine, rano izjutra, video je da gori nekoliko kuća u selu. Vojnici su se kretali vojnim vozilom na kome je bio ugrađen puškomitraljez. Srpski vojnici su meštane koje su isterali iz kuća, okupili na jednom mestu i razdvojili muškarce od žena i dece. Neki vojnici su komunicirali *motorolama*. Muškarce, među kojima i njega, vojnici su odvojili u tri grupe i svaku od njih odveli do obližnjih kuća, gde su ih streljali. On je jedini preživeo streljanje njegove grupe. Vojnici su nakon streljanja spalili kuću. Sa njim u grupi bili su Ahmet Gashi, Besim Kelmendi, Erdagon Kelmendi, Skendner Kelmendi i drugi čijih se imena ne seća. Vojnici koji su ih uvelu u kuću, neposredno pre pucanja u njih, dobacili su im upaljač i naredili da zapale zavesu na prozoru. Dok se saginjao da dohvati upaljač, čuo je pucnjavu. Bacio se na pod i polako se iskrao u susednu prostoriju, odakle je izašao kroz prozor.

Vojnici su nosili zelene maskirne uniforme. Među njima primetio je jednog krupnijeg, neobrijanog vojnika, sa kovrdžavom kosom, koji je drugim vojnicima rekao *To je odlučeno*, a nešto kasnije drugom vojniku *Ajde, brzo, Bobane, požuri*. Pre streljanja muškaraca, vojnici su meštanima oduzeli novac. Njegovom bratu oduzeli su auto marke *Peugeot*. Sutradan je učestvovao u sahrani posmrtnih ostataka, koji su bili oštećeni do neprepoznatljivosti, jer su srpski vojnici spalili kuće u kojima je streljanje izvršeno.

Pitanja zamenika tužioca

Srpski vojnici su neke kuće u Ćuškoj/Qyshk spalili i pre 14.05.1999. godine, dok su tog dana spalili skoro sve kuće u naseljima gde su živele familije Gashi, Ćeku i Kelmendi. U blizini groblja, gde su bili okupljeni meštani, jedan vojnik je Jasharu Gashiju rekao: *Pusti dete, jebem ti mater*. Odmah potom, muškarci su odvojeni od žena, razdvojeni u tri grupe i odvedeni do kuća u kojima su streljani. Toga dana, srpski vojnici ubili su sedam članova njegove bliže familije iz Ćuške/Qyshk i dvojicu rođaka koji su tu došli iz susednih sela. Osim tri grupe muškaraca, ubijeni su i Met Shala, Ibrahim Dervisha Gashi, Rasim Rama, Haxhi Ćeku i Kadrija Ćeku. Vojnici su sve vreme pucali u vazduh, a dok su od njegove žene tražili novac, pucali su ispred njenih nogu. Tog dana u selu nije bilo pripadnika OVK.

Pitanja branilaca optuženih

Vojnici koji su grupu muškaraca, u kojoj je bio i on, odveli do kuće Dema Gashija i pucali u njih sa praga kuće. Dok je iskakao kroz prozor, povredio je nogu i pocepao jaknu. Po izlasku iz kuće sreo je porodicu Malkok, a od pretrpljenog stresa, nije bio u stanju da objasni šta se desilo. Nešto kasnije, video je komšiju Zorana Jašovića koji je prolazio selom noseći srpsku zastavu.

Pitanja optuženih

Optuženog Srećka Popovića, kao vojnika koji je učestvovao u streljanju meštana sela Ćuška/Qyshk, prepoznao je na osnovu njegove fotografije, koju je video mesec dana nakon tog događaja. Optuženi Popović je bio neobrijan i nosio je maskirnu vojnu uniformu.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Zorana Jašovića je video dok je, nakon ubistva meštana Albanaca, prolazio selom i razgovarao sa nekom komšinicom. Po njegovim saznanjima, pripadnik OVK iz Ćuške/Qyshk Skender Çeku pogunuo je nekoliko meseci pre toga, u borbama između OVK i srpskih oružanih snaga, dok je Naim Lushi uhapšen, takođe pre tog događaja, i nalazio se u nekom od zatvora u Srbiji. U tom događaju ubijeni su otac i petorica stričeva Naima Lushija, a za njegovo oslobađanje meštani sela sakupili su novac u iznosu od oko 40.000 DM.

Na pitanje punomoćnice Nataše Kandić, kaže da nije čuo da su srpski vojnici pitali gde se nalazi kuća roditelja Agima Çekua.

Fond za humanitarno pravo